

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-4-45
Karar Sayısı : **09-17/384-92**
Karar Tarihi : 22.4.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Selvi KOCABAY

C. ŞİKAYET EDEN : Umut Arda ÖNGÖREN
Kenedy Cd. No:18/10 Kavaklıdere/Ankara

D. ŞİKAYET EDİLEN: Mimarlar Odası
Konur Sk. No:4/2 Yenişehir/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Mimarlar Odası tarafından mimarlık hizmetlerinin en az bedelinin hesaplanmasında kullanılan yöntemin rekabeti engeller nitelikte olduğu iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet dilekçesinde, Mimarlar Odası'nın mimarlık hizmetlerinin en az bedelinin hesaplanması uygulamasına göre, bir proje için en az bedel hesaplanırken projenin bulunduğu yere göre bir katsayı belirlendiği, bu çerçevede, kullanılan formülde küçük il ve ilçelerdeki mimari projeler için daha küçük bir katsayı belirlenirken büyük il ve ilçelerdeki projeler için daha büyük bir katsayı kullanıldığı ifade edilerek; büyük şehirlerde ikamet eden mimarlık bürolarının kira, aidat, çalışanların maaşı vs. gibi giderlerinin küçük il ve ilçelerde faaliyet gösteren bürolara kıyasla çok daha fazla olduğu, bu nedenle söz konusu en az bedel hesabında proje bürosunun yerine göre bir katsayı olması gerektiği belirtilmektedir. Şikâyet başvurusunda, söz konusu proje yeri katsayısını da içeren, en az bedel hesaplanması uygulamasının pazardaki rekabeti olumsuz yönde etkilediği iddia edilmekte ve konunun incelenmesi talep edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 6.3.2009 ve 9.3.2009 tarihlerinde 1699, 1700 ve 1774 sayılar ile giren başvuru üzerine düzenlenen 9.4.2009 tarih, 2009-4-45/İİ-09-MH sayılı İlk İnceleme Raporu 13.4.2009 tarih, REK.0.08.00.00-110/103 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-17 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da, şikâyet konusu ile ilgili olarak yapılacak herhangi bir işlem bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

50 Şikâyete konu en az bedel uygulaması, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimarı Odaları Birliđi (TMMOB) Kanunu'nun 13. ve 39. maddelerine dayanılarak ve TMMOB Serbest Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri Asgari Ücret Yönetmeliđi'nin 7. maddesi kapsamında hazırlanan 22.12.2006 tarihli "TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Şartnamesi ve En Az Bedel Tarifesi"ne dayanmaktadır. Söz konusu düzenlemenin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde "Bu Şartnamenin amacı; mesleki uygulamalarda kamu yararını, meslek haklarını ve etiğini korumak, müelliflik haklarını gözetmek, haksız rekabeti önlemek, mesleki sorumluluk, hak ve görevleri tanımlamak, mimarlık hizmetlerinin niteliği ve bunların karşılığında ödenecek en az ücretlerin belirlenmesini sağlamaktır." denilmektedir. "Kapsam" başlıklı 2. maddede ise "Bu şartname, mimarlık hizmetleri üreten mimarların hak ve sorumlulukları ile bu hizmetleri karşılığında belirlenecek asgari ücretleri ile mimarların görev ve sorumlulukları ile mesleki etkinliklerinin denetim kurallarını, serbest mimarlık hizmetlerinin yapılmasında uyulacak kuralları ve uygulamaların tarifini kapsar." ifadeleri yer almaktadır. Görüldüğü üzere söz konusu düzenleme ile mimarların mimarlık hizmetleri karşılığında talep edecekleri asgari bedel belirlenmektedir. Ancak TMMOB'un ve TMMOB'a bağlı odaların asgari ücret belirleme yetkisi herhangi bir Kanun'a dayanmamakta, bu nedenle bu uygulamanın bir yasal dayanağı bulunmamaktadır. Şikâyet başvurusunda, bahsi geçen uygulamanın mimarlık büroları arasında rekabeti olumsuz yönde etkilediği iddia edilmektedir.

70 TMMOB ve TMMOB'a bağlı odaların çıkardıkları yönetmelikler aracılığı ile asgari ücret uygulamaları daha önce de Rekabet Kurulu kararlarına konu olmuştur. İzmir Ticaret Odası ve bir serbest şehir plancısının başvurusu üzerine TMMOB ve TMMOB Şehir Plancıları Odası hakkında yürütölen soruşturma sonucunda 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayı ile,

- TMMOB ve TMMOB'a bağlı Şehir Plancıları Odası'nın doğrudan yasal dayanağı olmadığı halde, asgari hizmet bedeli belirlenmesini zorunlu kılan ve bunun altında ücretle hizmet verilmesini yasaklayan karar ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna,

80 - Kanun'un 9/1. maddesi uyarınca TMMOB ve Şehir Plancıları Odası'nın asgari ücretleri belirlemeye ilişkin uygulamalarına son verilmesine karar vermiştir.

Söz konusu karar taraflara 9.4.2003 tarihinde tebliğ edilmiş, taraflardan 60 günlük süre içerisinde asgari ücret uygulamalara ilişkin düzenlemelere son vermeleri istenmiştir.

90 Bahsi geçen kararın ardından, TMMOB ve Şehir Plancıları Odası tarafından Kurul'un 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayılı kararına karşı Danıştay 10. Dairesi nezdinde yürütmeyi durdurma talebiyle iki dava açılmış, anılan Daire 17.11.2003 tarih ve 2003/2564, 2003/2705 sayılı kararlarında dava konusu yönetmeliklerin hukuksal niteliklerini dikkate alarak yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar vermiştir. Sonrasında Kurul'un TMMOB ve Şehir Plancıları Odası'na yönelik söz konusu kararı, Danıştay 13. Dairesi tarafından soruşturmacı üyenin karara katılımı

09-17/384-92

nedeniyle usul yönünden 14.11.2006 tarih ve E:2005/1668, K:2006/4329 sayılı ve 8.7.2005 tarih ve E:2005/916, K:2005/3436 sayılı kararlarla iptal edilmiştir.

100 Rekabet Kurulu tarafından soruşturmacı üyenin karara katılımı nedeniyle usul yönünden iptal edilen 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayılı kararın yerine yeni bir karar alınmamış, Kurul 16.5.2007 tarih ve 07-41/453-M sayılı kararıyla, TMMOB tarafından kendisine bağlı meslek odalarının asgari ücret tarifelerinin ve TMMOB üyesi olan Şehir Plancıları Odası'nca şehir plancılarının asgari ücret tarifelerinin belirlenmesine dayanak oluşturan ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a aykırı bulunan yönetmeliklerin iptali için dava açılmasına karar vermiştir. Ancak açılan davalar, Danıştay 13. Dairesi tarafından alınan 16.11.2007 tarih ve E:2007/10830, K:2007/7326 sayılı; 1.2.2008 tarih ve E:2007/10829, K:2008/1745 sayılı kararlarla, Kurum'un TMMOB ve TMMOB'a bağlı odalarca yapılan düzenlemelerin rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı olduğunu ileri sürerek iptalleri için dava açma ehliyeti olmadığı gerekçesiyle, ehliyet yönünden reddedilmiştir. Takiben, Kurum tarafından Danıştay 13. Dairesi'nce verilen söz konusu kararlar hakkında 7.1.2008 ve 4.4.2008 tarihlerinde Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu nezdinde temyiz davası açılmış, ancak dava süreci henüz 110 tamamlanmamıştır. Netice itibarıyla, şikâyet konusu ile ilgili olarak, bu aşamada işlem yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre; başvuru konusu iddialara ilişkin olarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.